

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Urkunden und Akten der Stadt Strassburg

Politische Urkunden von 1266 bis 1332

Wiegand, Wilhelm

Straßburg, 1886

1289

[urn:nbn:de:bsz:31-326704](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-326704)

superflue scripsit in litteris supradictis¹, tu contra easdem litteras nostras et libellum ex parte dictorum prioris et fratrum porrectum, exceptionibus ab adversa parte propositis², in hujusmodi negotio processisti tardius et procedis. sicque ejusdem negotii expeditio plus debito prorogatur in dictorum prioris et fratrum prejudicium et gravamen. quare fuit nobis pro parte ipsorum humiliter supplicatum, ut providere eis super hoc paterna sollicitudine curaremus. nos itaque finem imponi eidem negotio cupientes fraternitati tue per apostolica scripta mandamus, quatinus in predicto negotio, erroribus hujusmodi nequaquam obstantibus, juxta prioris mandati nostri tenorem ac etiam sine figura judicii celeriter procedens, negotium ipsum infra sex menses post receptionem presentium terminare procures, alioquin illud extunc instructum vel non instructum remittas ad apostolice sedis examen, prefixo partibus termino peremptorio competenti, quo per se vel per procuratores ydoneos cum omnibus actis juribus et munimentis predictum negotium contingentibus apostolico se conspectui representent, facture et recepture super hoc apud sedem eandem, quod ordo dictaverit rationis, non obstante, si predictis civibus a dicta sede indultum existat, quod extra civitatem predictam seu certa loca vel fines in causam trahi vel ad judicium evocari non possint per litteras apostolicas, que de indulto hujusmodi plenam et expressam non fecerint mentionem, sine qualibet alia indulgentia dicte sedis, per quam effectus presentium impediri valeat quomodolibet vel differri. diem autem remissionis et prefixionis hujusmodi et quicquid super premissis duxeris faciendum, nobis per tuas litteras harum seriem continentes studeas fideliter intimare. datum Rome apud sanctam Mariam majorem 16 kalendas maji pontificatus nostri anno secundo.

T aus Straßb. Thom. A. Dominic. lad. 5 or. mb. Bulle an Hanfschnur. Kostenvermerk xxv; Schreibervermerk Jac[obus] Viter; Procuratorenvermerk N. Waldini im doppelten Rahmen mit Kreuz darüber. Dorsualnotizen von andern gleichzeitigen Händen: ista littera presentata fuit judici feria secunda post festum b. Johannis baptiste a. d. mcccxxx. das schließende Zahlzeichen ist ausgelöscht, wohl IX, 1289 Juni 27 und ferner contra cives Argentinenses de injuriis nobis illatis.

157. Pabst Nicolaus IV gibt den Dekanen von St. Thomas und St. Peter sowie dem Scholasticus von St. Peter zu Straßburg den Auftrag, die Klage der Mönche von Mauersmünster, daß sie von Matthias, Canonicus von St. Stephan, unrechtmäßig in den Bann gethan worden seien, zu untersuchen. 1289 Juni 13 Rieti.

Nicolaus episcopus servus servorum dei dilectis filiis . . . sancti Thome et . . . sancti Petri decanis ac . . . scolastico ejusdem sancti Petri Argentinensium ecclesiarum salutem et apostolicam benedictionem. sua nobis . . . abbas et conventus Maurimonasterii ordinis sancti Benedicti petitione monstrarunt, quod, licet idem abbas, Fredericus prior, Conradus cantor, Hezzelo custos, Hugo camerarius, Fridericus cellararius,

¹ Vergl. S. 107 Z. 6.

² Vergl. nr. 155.

Goswinus dictus de Molleshein, Nichardus et Johannes dicti de Argentina, Bernardus dictus de Swinhein, Henricus dictus Westerman, Johannes de Westhoven, Conradus dictus de Greis, Hezzelo dictus de Wilre, Reyboldus dictus de Zabernia et Johannes de Erstheim monachi dicti monasterii nullius excommunicationis ac idem conventus suspensionis essent vinculo innodati, tamen Mathias canonicus ecclesie sancti Stephani Argentinensis, procurantibus Marcwardo decano et capitulo ecclesie Argentinensis, temeritate propria eosdem abbatem priorem cantorem custodem et monachos excommunicatos ac predictum conventum suspensum nuntiavit et fecit publice nuntiari. quocirca discretioni vestre per apostolica scripta mandamus, quatinus vocatis, qui fuerint evocandi, et auditis hincinde propositis, quod justum fuerit, appellatione postposita decernatis facientes, quod decreveritis, per censuram ecclesiasticam firmiter observari. testes autem, qui fuerint nominati, si se gratia odio vel timore subtraxerint, censura simili appellatione cessante cogatis veritati testimonium perhibere. quodsi non omnes hiis exequendis potueritis interesse, duo vestrum ea nichilominus exequantur. datum Reate idus junii pontificatus nostri anno secundo.

B aus Straßb. Bez. A. H. fasc. 542 or. mb. Bulle an Hanfschnur. Kostenvermerk. .; auf dem Bug rechts M. de Rocca; oben in der Ecke rechts zweimal durchstrichen C. Rückvermerk Arnoldus de W. .1. . Das Weitere ist völlig verwischt.

158. Frater Lethoviensis episcopus ordinis fratrum domus Theutonice omnibus, qui cappellam beate virginis Marie domus fratrum Theutonicorum apud Argentinam corde contriti et ore confessi in dedicatione, quando eam ex debito celebrari contigerit, et in festis beate Marie prenotate, in natali ac translacione sancte Elisabeth et per octavas eorundem festorum causa devocionis frequentaverint, quadraginta dies criminalium et annum venalium de injunctis penitentiis relaxat. «loca sanctorum.» datum Argentine anno domini 1289, 16 kalendas julii. *Juni 16 Straßburg.*

S aus Straßb. St. A. Vord. Dreizehn. Gew. lad. 66 or. mb. c. sig. pend. mutil.

159. *Bischof Konrad von Straßburg fordert unter Verheißung von Ablass den Clerus seiner Diöcese auf, die Bauten an der Jung St. Peterskirche zu unterstützen. 1289 October 11.*

Conradus dei gratia episcopus Argentinensis universis archipresbiteris plebanis et vicariis per Argentinensem civitatem et dyocesim constitutis, ad quos presentes littere pervenerint, salutem in eo, qui omnium est vera salus. quoniam, ut ait apostolus, omnes stabimus ante tribunal Christi recepturi, prout in corpore gessimus, sive bonum sive malum, oportet nos diem messionis extreme misericordie operibus prevenire ac eternorum intuitu seminare in terris, quod reddente domino cum multiplicato fructu colligere debeamus in celis, firmam spem fidutiamque tenentes, quoniam qui parce seminat, parce et metet, et qui seminat in benedictionibus, de benedictionibus et metet vitam eternam. cum igitur, sicut dilecti in Christo prepositus decanus et capitulum ecclesie sancti Petri Argentinensis nobis exponere

curarunt, quod eorum ecclesia, que a felicis recordationis quondam Leone summo pontifice in honorem^a beati Petri principis apostolorum sollempniter exstitit dedicata ac maximis indulgentiis quam plurimum adornata, propter nimiam vetustatem ruinam minetur, ipsique eandem reedificare et ampliare, prout decet et expedit, proponant opere sumptuoso¹, nec ad [hoc]^b proprie eorum suppetant facultates, universitatem vestram rogandam duximus et monendam, quatenus subditos vestros moneatis attentius et inducatis, ut de bonis sibi a deo collatis pias eisdem elemosinas et grata subsidia conferant et largiantur, ut per hec et alia bona, que domino fecerint inspirante, ad eterne felicitatis gaudia possint pervenire. nos enim de omnipotentis dei misericordia et Marie beate virginis ac sanctorum apostolorum Petri et Pauli auctoritate nobis concessa omnibus, qui per se vel per alios ad dictam ecclesiam pro hujusmodi reparatione pias elemosinas et grata subsidia deportanda duxerint vel transmittenda, unum annum et quadraginta dies relaxamus. insuper peccata sine dolo, vota fracta, si ad ea persolvenda redierint, penitentias oblitae negligenter sine fraude fractas, transgressionem promissorum fide prestita factas, si denuo complere voluerint, offensas patrum et matrum sine manuum injectione violenta etiam misericorditer relaxamus. ipsos vero nuntios ac negotium sepedictum sub beate Marie et sancti Petri apostoli et nostram protectionem recipimus specialem, excommunicationis vinculo innodantes, qui eos vel negotium antedictum impedire presumpserint aut in aliquo indebite molestare. et si videritis eos, quod deus avertat, ab aliquibus molestari, vos forti manu et brachio potentie ad suorum liberationem tamquam ad nostram velociter festinetis ita, ut pro ipsis et cum ipsis in sepedicto negotio promotionem facientes^c per hec et alia opera misericordie, que domino feceritis inspirante, non iudicium sed misericordiam consequi valeatis. indulgemus etiam, ut si aliquae ecclesie a nobis vel officiali nostro fuerint interdicte, quamdiu negotium supradictum ibidem fuerit promovendum, excommunicatis et nominatim interdictis exclusis, divina ibi officia celebrentur. vobis autem plebanis universis et sacerdotibus predictis mandamus et precipimus in virtute sancte obedientie sub pena suspensionis, quatenus nuntios sancti Petri, cum ad vos venerint pro petendis elemosinis, benigne recipiatis et a vestris subditis cum reliquiis pulsatis campanis recipi faciatis vel ab eis exigere vel extorquere aliquid presumatis. insuper indulgentie^d domini pape et aliorum prelatorum, sicut in litteris et privilegiis eorum continetur, cum verbo exhortationis ad populum proponantur^e, ipsosque^f in vestris mansionibus, ut ab infamia caveatur, honeste recipiatis. si quis autem vestrum huic mandato nostro rebellis aut contumax extiterit, quod absit quod nec credere possumus, precipimus, ut coram nobis vel iudicibus nostris super hoc statutis ad diem et horam, quam lator presentium sibi assignaverit, compareat de tali et tanta inobedientia responsurus. vobis autem sacerdotibus in hoc negotio fideliter laborantibus, quicquid ex torpore negligentia vel oblivione in divino officio missis et horis canonicis obmisistis, si vere contriti

a) *B* et honore. b) *B* wohl zu ergänzen. c) *B* rep. ut. d) *B* indulgentias. e) *B* cum verbo e exhortandis ad populum proponatur. f) gehört zu nuntios und vor den Satz insuper — proponatur.

¹ Vergl. Kraus Kunst u. Alterthum i. Elsaß-Lothringen I, 510.